

Seat No. : _____

AB-119

April-2019

B.A., Sem.-II

CC-112 : Sanskrit
(Raghuvansham Sarg-14)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.
(2) પ્રશ્નોના જવાબ ક્રમમાં લખવા.

1. (A) નીચેના શ્લોકોનો અનુવાદ કરો.

14

Translate the follow :

- (1) ડભાવુભામ્યાં પ્રણતૌ હતારી યથાક્રમ વિક્રમશોભિનૌ તૌ ।
વિસ્પષ્ટમસ્ત્રાન્ધતયા ન દષ્ટૌ જ્ઞાતૌ સુતસ્પર્શ સુખોપલમ્ભાત્ ॥
- (2) નિર્બન્ધપ્રુષ્ઠઃ સ જગાદ સર્વ સ્તુવન્તિ પૌરાશ્ચરિતં ત્વદીયમ્ ।
અન્યત્ર રક્ષોભવનોષિતાયાઃ પરિગ્રહાન્માનવદેવ ! દેવ્યાઃ ॥
- (3) રક્ષોવધાન્તો ન ચ મે પ્રયાસો વ્યર્થઃ સ વૈરપ્રતિમોચનાય ।
અમર્ષણઃ શોણિતકાઙ્ક્ષયા કિં પદા સ્પૃશન્તં દશતિ દ્વિજિહ્વઃ ॥

અથવ/OR

ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે)

Write short note : (Any two)

- (1) રામનું મનોમંથન
Rama's meditation
- (2) કાલિદાસનું સાહિત્ય સર્જન
Works of Kalidas
- (3) સીતાનું પાત્રાલેખન
Character of Sita

- (B) નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો : (કોઈપણ ચાર)

4

Write answer appropriate option of the following questions : (Any four)

- (1) રઘુવંશનો આધાર ગ્રંથ કયો છે ?

What is the main source of Raghuvansha ?

(મહાભારત, રામાયણ, ઉદયનકથા)

- (2) ऋषिपत्नीએ આપેલો અંગરાગ કેવો હતો ?
What kind of અંગરાગ was given by the wives of Rushis ?
(અશાશ્વત, શાશ્વત, નાશવંત)
- (3) રામને કષ્ટ આપનારી પોતાની જાતને સીતા કેવી ગણાવે છે ?
Giving pain to Rama, how does Sita regard herself ?
(પાપી, સુલક્ષણા, અલક્ષણા)
- (4) પુષ્પક વિમાન કોનું હતું ?
To whom did the Pushapak plane belong to ?
(રાવણ, કુબેર, ઇન્દ્ર)
- (5) રામના જાસૂસનું નામ શું હતું ?
What as the name of Rama's spy ?
(વિભીષણ, ભદ્ર, હનુમાન)
- (6) લક્ષ્મણ સીતાને કોના આશ્રમ પાસે મૂકી આવે છે ?
Whose ashram Laxman dropped Sita ?
(અગત્ય, વાલ્મિકી, દુર્વાશા)

2. (A) નીચેના શ્લોકનો અનુવાદ કરો.

14

Translate the following verses.

- (1) ગુરોર્નિયોગાદ્વનિતાં વનાન્તે સાધ્વીં સુમિત્રાતનયો વિહાસ્યન્ ।
અવાર્યતેવોત્થિતવીચિહસ્તૈર્જહ્નોર્દુહિત્રા સ્થિતયા પુરસ્તાત્ ॥
- (2) સાડહં તપઃ સૂર્યનિવિષ્ટદષ્ટિરુધ્વં પ્રસૂતેશ્ચરિતુ યતિષ્યે ।
ભૂયો યથા મે જનનાન્તરેડપિ ત્વમેવ ભર્તા ન વિપ્રયોગઃ ॥
- (3) અપિ પ્રભુઃ સાનુશયોડધુના સ્યાત્કિમુત્સુકઃ શક્રજિતોડપિ હન્તા ।
શશંસ સીતાપરિદેવનાન્તમનુષ્ઠિતં શાસનમગ્રજાય ॥

અથવા/OR

ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે)

Write short note : (Any two)

- (1) સીતા ત્યાગ પ્રસંગ અને સીતા સંદેશ
The episode of Sita's abstinence and Sita's message.
- (2) લક્ષ્મણનું પાત્ર
The character-sketch of Laxamana.
- (3) વાલ્મીકિનું પાત્રાલેખન
The character-sketch of Valmiki

(B) નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો : (કોઈપણ ચાર)

4

Write answer appropriate option of the following questions : (Any **four**)

(1) રામ કલ્પવૃક્ષ મટીને કયું વૃક્ષ બન્યા છે ?

Which tree Ram has become, replacing Kalpavruks ?

(અશોકવૃક્ષ, અસિપત્રવૃક્ષ, આમ્રવૃક્ષ)

(2) લક્ષ્મણ કોને પરાધીન છે ?

On whom is Laxman dependent ?

(ભરત, રામ, સીતા)

(3) સીતા કોના પ્રયત્નથી ભાનમાં આવ્યા ?

With whose efforts Sita came into consciousness ?

(વાલ્મિકી, લક્ષ્મણ, સુમન્ત્ર)

(4) રામને સંદેશો પાઠવતાં પહેલાં સીતા કયા શબ્દનો પ્રયોગ કરે છે ?

Which words are used by Sita before conveying message to Rama ?

(રામ, રાજા, લક્ષ્મણ)

(5) વાલ્મીકી તમસા નદીને શેનો નાશ કરનારી ગણાવે છે ?

According to Valmiki, what kind of destructor the Tamsa river has been regarded as ?

(જ્ઞાન, અજ્ઞાન, પાપ)

(6) રામે સીતાને શેમાંથી દૂર ના કરી ?

From what Rama did not remove Sita ?

(ગૃહ, હૃદય, રાજ્ય)

3. (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બેની રૂપાવલી રાખો.

14

Mention the forms of the following : (any **two**)

(1) कृ धातुना वर्तमानकाणनां रूपो ज्ञावो.

Mention the Present forms of Dhatus – कृ

(2) भू धातुना वर्तमानकाणनां रूपो ज्ञावो.

Mention the Present forms of Dhatus – भू

(3) अस् धातुना ह्यस्तन भूतकाणनां रूपो ज्ञावो.

Mention the Past forms of Dhatus – अस्

(4) कृ धातुना ह्यस्तन भूतकाणनां रूपो ज्ञावो.

Mention the Past forms of Dhatus – कृ

- (B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો : (કોઈપણ ત્રણ) 3
- Filling the blank by choosing the correct option. (Any **three**)
- (1) અહમ્ સદૈવ સેવાકાર્યં _____ । (કરોતિ, કરોમિ, કુર્વન્તિ)
  - (2) કૃષ્ણઃ સર્વપ્રિયઃ _____ । (સન્તિ, અસ્તિ, અસ્મિ)
  - (3) ભાવેશઃ પઠ્ઠિતઃ _____ । (અભવામ, અભવત્, અભવન્)
  - (4) રાષ્ટ્રગીતસ્ય ગાનં _____ । (ભવન્તિ, ભવતિ, ભવત)
  - (5) વયં સંસ્કૃતજ્ઞાઃ _____ । (અભવત્, અભવામ, અભવન્)

4. (A) મહાકાવ્યના લક્ષણો જણાવી, કુમારસંભવનું મૂલ્યાંકન કરો. 14
- Discuss the characteristics of an epic and evaluate 'Kumarsambhavam' as an epic.

અથવા/OR

ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે)

Write short note : (Any **two**)

- (1) કિરાતાર્જુનીયમનો કથાસાર જણાવો.
Give summary of 'Kiratarjuniyam'.
- (2) શિશુપાલવધનો કથાસાર જણાવો.
Give summary of 'Shishupalvadha'.
- (3) નૈષધચરિતનો કથાસાર જણાવો.
Give summary of 'Naishadhcharita'.

- (B) નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો : (કોઈપણ ત્રણ) 3

Write answer appropriate option of the following questions : (Any **three**)

- (1) કવિ કાલિદાસ શેના માટે વખણાય છે ?
For what Kalidasa has been praised ?
(અર્થગૌરવઃ, ઉપમા, ઉત્પ્રેક્ષા)
- (2) કુમારસંભવમાં કોના જન્મની વાત કરવામાં આવી છે ?
About whose birth is talked about (narrated) in 'Kumarsambhavam' ?
(ગણેશ, કાર્તિકેય, અર્જુન)
- (3) કામદેવની પત્નીનું નામ શું હતું ?
What is the name of Kamadev's wife ?
(સતિ, રતિ, દમયન્તિ)
- (4) કિરાતાર્જુનીયમ્ મહાકાવ્યમાં કિરાત કોણ છે ?
Who is Kirat in the epic 'Kiratarjuniyam' ?
(અર્જુન, શિવ, કૃષ્ણ)
- (5) નૈષધચરિતમાં કોની કથા આવે છે ?
Whose story is narrated in Naishadhcharit ?
(શિવ-અર્જુન, નલ-દમયન્તિ, પુરુવા-ઉર્વશી)